

Rechtbanktolk Fries stopt uit protest

Tolk Fedde Dijkstra weigert nog langer voor een minimaal tarief te werken in de Leeuwarder gerechten. Daarmee loopt het recht van verdachten om zich in het Fries uit te drukken gevaar.

ANDRÉ HORJUS

Om de haverklap klinkt een fanfareorkest in huize Dijkstra te Wirdum. Het Friese volkslied. „It is myn ringtoan“, zegt tolk/vertaler Fedde Dijkstra. „Troch myn soan be-tocht. Dy fûn it wol by my passen.“ Inniddels wordt hij er zelf een beetje horendol van. *De Volkskrant*, het *Algemeen Dagblad*, Omrop Fryslân, het *Friesch Dagblad*, gedeputeerde Sietske Poepjes. Allemaal willen ze met Dijkstra praten. „Net te leuwen wat der allegear bart.“

De aandacht is te danken aan advocaat Tjalling van der Goot. Hij verspreidde dinsdag via sociale media het bericht dat hij die dag bij het gerechtshof de laatste zitting met Dijkstra als tolk Fries had bijgewoond. Omdat Dijkstra er was, kon de cliënt van de raadsman – een ex-penningmeester van Cambuur – gewoon in het Fries zijn woordje doen. Maar dat recht lijkt niet langer vanzelfsprekend.

Volgens Dijkstra, beëdigd op het hoogste niveau (C1), is het uurtarief voor tolken in het strafrecht – „43 euro en 89 eurosinten“ – al jaren



Rechtbanktolk Fedde Dijkstra stopt ermee. FOTO MIELS WESTRA

veel te laag. Ook benadrukt hij dat er voor tolken vaak maar een paar zittingen in de week zijn, die veelal slechts een half uur tot een uur duren. „Dêr kinne jo gjin ynkommen út helje.“ Uit protest besloot Dijkstra dat de zitting in hoger beroep zijn laatste strafrechtzitting in Leeuwarden zou zijn. De afspraak om nog één keer zijn diensten tegen het minimumtarief te verlenen was al lang geleden gemaakt.

Dijkstra wijst naar Duitsland waar een vast uurtarief van 85 euro geldt. „Sûnt 1981 is it taryf by us net feroare. Der is gjin berop dat sa lang gjin oanpassings (an de tarieven hân hat. Skandalich. Wa wol it sa noch dwaan?“ Het steekt des te meer, aldus de Wirdumer, daar de tarieven van andere bij strafzaken betrokken beroepskrachten, zoals psycholo-

‘Allinnich as de sitting fierder wei is, is der in kâns dat wy komme’

gen, in de loop der jaren wel zijn gestegen.

Een nieuwe wettelijke regeling maakt het volgens Dijkstra sinds 1 januari mogelijk voor tolken om over hun uurtarieven te onderhandelen. Dat wordt door de Orde van Reglertolken en Vertalers, met vijfhonderd leden, ook gestimuleerd. Maar volgens Dijkstra welgeren politie en Openbaar Ministerie daarin mee te gaan en blijven zij vasthouden aan

het door de tolken gehekelde minimumtarief.

„Hogere prijzen kunnen individuele tolken/vertalers bedingen in hun interactie met de verschillende intermedialers“, stelde minister Ferd Grapperhaus van Velligheid en Justitie nog in juni vorig jaar.

Omdat wel sprake is van een goede reiskostenvergoeding – „77 euro-sint de kilometer“ – accepteren veel tolken volgens Dijkstra wel klussen waar ze een eind voor moeten reizen. Hij is bovendien niet alleen tolk Fries, maar ook nog in het Duits en daarmee kan hij op veel meer plekken terecht.

„Ik wol graach alle dagen nei Maastricht“, zegt Dijkstra. „En wemom? Om’t it better betellet en om’t de kollega yn Maastricht dy krus net akseptearret. Ferline wike wie ik twa

Gedeputeerde: rechters moeten Fries kunnen verstaan

Rechtbanktolken moeten beter betaald worden, zegt gedeputeerde Sletske Poepjes. Maar het achterliggende probleem vindt ze minstens zo belangrijk: eigenlijk zouden tolken in de rechtbank niet nodig moeten zijn. Op het provinciehuis zijn ze het er allemaal over eens: dit moet anders. Friezen moeten bij de rechter hun verhaal wel in hun eigen taal kunnen doen. Immers, Fries is niet voor niets de tweede rijkstaal. Na mondelinge vragen van Albert van Dijk (Forum voor Democratie) zei Poepjes gisteren dat ze de kwestie onder de aandacht gaat brengen bij het kabinet. Ook zij vindt dat tolken recht hebben op een „fatsoenlijke“ vergoeding. Maar eigenlijk, zei Poepjes, zouden tolken niet eens nodig moeten zijn. Er zouden wat haar betreft altijd rechters moeten zijn die het Fries „op syn minst passyf“ beheersen. Anders blijft het risico dat mensen zich niet vrij voelen Fries te spreken. „Dat jo tinke kinne: ik kin Frysk sprekke, mar kom dêrmel yn de ûnderwâl.“ Ook over de beheersing van het Fries door de rechters wil de gedeputeerde in gesprek. De Kamerfracties van D66 en ChristenUnie hebben gisteren vragen gesteld over de kwestie.

kear yn Brabân en twa kear yn Limburg. Sa kiest de oerheid eins foar de djoerste opsje.“

Twee nieuwe Friese C1-tolken die volgens Dijkstra in de startblokken staan, willen ook niet meer opdraven voor strafrechtzittingen in de regio. „Zeventig jaar na Kneppelfreed is er dus geen beëdigd C1-tolk Fries meer“, concludeerde advocaat Van der Goot. „Zorgelijk.“

Dat kan Dijkstra alleen maar bevestigen. Tot zijn spijt. „It knelt yn Fryslân ekstra, mar dat meie se ús net yn ‘e skuon skowe. Allinnich as de sitting wat fierder wel plakfynt, is der in kans dat wy komme. Yn Grins bygelyks, dat kin noch krekt út.“

Her Openbaar Ministerie laat weten het besluit van Dijkstra te betreuren. De volledige reactie is te vinden op www.lc.nl